

Liturgie

Welkom

Stil worden

Votum en vredegroet

Zingen GK Psalm 47: 1 en 3 – Juich o volken juich, handklap en betuig

Gebed

Kindermoment

Zingen

Lezen 2 Samuël 6: 12-23, 1 Kor 14: 26, Psalm 150

Zingen GK Psalm 98: 3 en 4 – Laat voor de Heer uw psalmen horen

Tekst: 2 Samuël 6: 20, 21

Preek

Zingen GK Psalm 63: 2 – Uw liefde is het hoogste goed

Inleiding op de viering van het avondmaal

Gebed

Apostolische geloofsbelijdenis

Gaande viering

Muzikale omlijsting

Danklied Opwekking 123 – Groot is Uw trouw o Heer

Gebed

Collecte

Zingen Levensliederen Psalm 150

Zegen (gesproken tekst LB 810): **Ga, tot het einde der aarde. Tot het uiterste. Daar zal vrede zijn.**

Amen

Bij het uitgaan: Orgel speelt melodie LB 810 –

<https://youtube.com/shorts/zorW80Ce66k?si=59p4XNaegCyolqAg>

Preek.

We beginnen met een filmpje.

<https://youtube.com/shorts/zorW80Ce66k?si=59p4XNaegCyolqAg>

1. Eredienst. Beamer

Hoe doe je dat?

Wat hoort daarin?

Wat past daarbij?

En wat kan echt niet!?

Daarover wordt verschillend gedacht.

Over wat mooi is en wat niet.

Persoonlijke voorkeur.

Maar ook afkeer!

Want zoveel mensen, zoveel wensen.

En smaken verschillen.

Liturgie. Het is een ander woord voor eredienst.

Dus als we het over liturgie hebben, dan hebben we het over de eredienst.

De dienst tot eer van God.

Dus de eer van God!

Daar hoort het in de liturgie om te gaan.

Dat bepaalt de richting.

En dat is in feite tweerichtingsverkeer.

Omdat het gaat om een ontmoeting tussen God en ons.

2. Zoals je gelooft, zo is je liturgie. Beamer

Professor Kees de Ruiter (emeritus hoogleraar praktische theologie aan de TU) schreef ooit een prachtig boekje over liturgie.

Met als titel: “Hemel op aarde”. (Plaatje 1)

Alleen, ervaar jij dat ook zo?

Dat de hemel tijdens de liturgie even op aarde komt?

Of lijkt liturgie voor jou toch vaak op een grijsgedraaide langspeelplaat?

Voorspelbaar en achterhaald.

Niet meer van deze tijd.

Geloof en liturgie horen bij elkaar.

En zoals je gelooft, zo is je liturgie.

Zo schrijft de Ruiter in zijn boekje.

En volgens mij klopt dat helemaal!

Ga zelf maar eens na.

Dan herken je het misschien wel.

Dat ook jouw liturgische voorkeur wordt beïnvloed door de manier waarop je gelooft en welk beeld je daarin van God hebt.

Want stel, God is voor jou bovenal koning.

Daar horen dan ook koningspsalmen bij, liederen over engelenlegers, een God die regeert, zittend op een troon in de hemel als paleis.

Of zie je God meer als Vader?

Dan begin je je gebed ook zo en zing je over vertrouwen, over iemand die jou kent, die van je houdt, je beschermt en voor je zorgt.

Vader.

Of toch liever God als rechter?

Daar horen liederen bij over schaamte, schuld, oordeel, boetedoening en vrijspraak.

Of God als redder! Met de focus op Jezus?!

Dan heb je het liefst een liturgie met liederen over verlossing, een hoopvolle

toekomst en tienduizend redenen voor dankbaarheid.

Met andere woorden: is de eredienst voor jou een plechtige audiëntie bij de koning? Verlang je er naar om met open armen te worden ontvangen in Vaders huis? Of vier je het liefst een uitbundig bevrijdingsfeest?

Het maakt nogal een verschil.

Niet alleen in hoe je je kleed.

Maar ook hoe je bidt, wat je graag zingt en hoort.

Hoe je de doop ervaart, of avondmaal viert.

Kortom, hoe je een eredienst beleeft.

En best lastig dus om voor iedereen een goede liturgische balans te vinden.

Terwijl het wel belangrijk is dat jullie allemaal aan de liturgie kunnen deelnemen!

Want hoewel je verschillend kunt geloven, er is maar één God.

Die niet in één beeld is te vangen!

Daarvoor is hij te kleurrijk, veelzijdig en creatief.

Kijk maar rond in zijn schepping.

Ook daarin kom je ogen en oren te kort om al Gods facetten te ontdekken.

Wonderlijk, verbazingwekkend, ontroerend, grappig, meeslepend, ontzagwekkend!

En onze liturgie schiet schromelijk tekort om alle facetten van Gods glorie en die van óns geloof, tegelijkertijd volledig tot hun recht te laten komen.

Laten we daarom variëren.

En keuzes te maken die aansluiten bij verschillende situaties.

De ene keer wat meer ingetogen, soms verheven, maar op zijn tijd ook feestelijk en uitbundig! Want liturgie vormt ook het kloppend hart van ons als gemeente.

Een levende gemeente, met levendige samenkomsten.

Waarbij ieder vogeltje mag zingen zoals het gebekt is.

En waar we samen één koor vormen.

Maar waar ook ruimte is voor persoonlijke geloofsuitingen en solopartijen.

Want zoals je gelooft, zo is je liturgie.

3. Wat vindt God er van? **Beamer**

Want als liturgie tot eer van God moet zijn, zal God daar dan zélf ook iets van vinden?

Of dringen we misschien niet alleen elkaar, maar ook God vooral ónze persoonlijke voorkeur op?

Laten we om daarover zelf iets zinnigs te kunnen zeggen in de Bijbel op zoek gaan om te zien of God er inderdaad iets over zegt?

En ja, op tal van plaatsen in zowel Oude- als Nieuwe testament kom je liturgische beschrijvingen, en soms zelfs -aanwijzingen tegen.

Zoals over het gebruik van verschillende muziekinstrumenten (Psalm 150)

Of over het naast het zingen van psalmen, ook hymnen en liederen die de Geest ons ingeeft (Ef. 5: 19/ Kol. 3: 6).

En de apostel Paulus beschrijft in zijn brief aan de Korintiërs hoe iedereen tijdens de eredienst wat kan bijdragen/toevoegen. (1 Kor 14)

Zoals de inbreng van een lied, een onderwijzing, een openbaring of uiting in klanktaal en de uitleg daarvan.

En ook in eerste christelijke kerk was het daarom al gebruikelijk dat er tijdens de samenkomsten interactie was tussen voorganger en gemeenteleden.

En ik nodig je uit om aan de hand van dit soort Bijbelgegevens voor jezelf eens te bedenken wat jouw bijdrage aan onze samenkomsten kan zijn.

Wat zijn jouw gaven? Jouw talenten?

Waar ben jij goed in?

Of wat zou jij graag willen leren?

Het bespelen van een muziekinstrument?

Het uitspreken van een gebed of het voorlezen van een Schriftgedeelte?

Mogelijkheden genoeg!

Als je maar wel beseft dat je het voor de Heer doet!

4. Voor de Heer! **Beamer**

Want liturgie is tot eer van God en van niemand anders!

Dat leren we van koning David.

De man aan wie we ook veel liederen te danken hebben.

We zingen ze nog steeds.

En David wist wel wat feestvieren was.

We zagen hem tijdens de lezing zelfs dansen in een feestelijke optocht, waarbij de ark van God terug werd gebracht naar het heiligdom in Jeruzalem.

Dansende David.

En toch geen eigendienst, maar eredienst.

Dat heeft David door schade en schande moeten leren.

Dat niet hij, maar God de ware koning van Israël was.

En in tegenstelling tot een eerdere mislukte poging om de ark naar Jeruzalem te brengen (waarover je kunt lezen in het eerste deel van 2 Samuel 6) wordt de Heer nu niet meegetrokken in een feestelijke optocht van David!

Maar mag David deelnemen aan de feestelijke optocht van de Heer!

En hoe!

Slechts gehuld in een linnen priesterhemd.

Ontdaan dus van al zijn koninklijke waardigheid, danst en springt David juichend en zingend voor de ark uit. **(Plaatje 2)**

En wat lijkt hij daarin op zijn Nakomeling.

Op Jezus!

De hemelkoning die zich ook vernederde en een dienstknecht werd.

Om de mensen te dienen door zichzelf op te offeren.

Offeren.

Ook dát is een belangrijk aspect van de eredienst!

Zelf iets laten om de ander iets te gunnen.

Viel het je op hoeveel dieren er tijdens de processie bij David werden geslacht!

Na elke zes stappen gaan er telkens twee dieren in vlammen op.

Een stier en een mestkalf.

Wat een toewijding!

Wat een offerbereidheid!

Ja, de eredienst mag wat kosten!.....

Hoe sta jij daar in?

Hoe is het om zo te zeggen gesteld met jouw offerbereidheid?

Daarbij denk ik niet alleen aan hoeveel je geeft in de collecte of aan VVB.

Maar ook wat je bijdraagt aan het gemeenteleven.

En daarin daadwerkelijk opoffert van jezelf.

Van jouw voorkeur.

Van jouw belang.

Van jouw tijd.

Van jouw kennis en ervaring, gaven en talenten.

Ten dienste van de Heer.

En van de ander.

Wat mag het wat jou betreft kosten?

David gaat volledig uit zijn dak!

Maar ook volledig door het lint, als hij bij thuiskomst de bijtende kritiek van zijn vrouw moet aanhoren.

David, nog vol van die prachtige eredienst voor God, staat op het punt om zijn familie te begroeten. Maar krijgt de kans niet om wat te zeggen.

Want Michal is hem voor.

Met een stortvloed van spot en verwijt.

Opvallend trouwens dat de tekstschrijver haar niet de vrouw van David noemt (vers 16) maar de dochter van Saul.

Waarom zou dat zijn denk je?

Nou, blijkbaar had ze wat de dienst aan de Heer betreft, niets geleerd van de fouten van haar vader!

En David leest haar daarover flink de les!

En ik denk dan ook: wat is het verdrietig wanneer man en vrouw niet meer samen één kunnen zijn in het dienen van de Heer.....

Terug naar de liturgie.

Eredienst.

De ark van God die op de meest eervolle manier wordt teruggebracht naar het heiligdom.

En David die geleerd heeft dat hij niet in de eerste plaats koning, maar dienaar is!
Dienaar van de levende God.

Maar ook dienaar van zijn volk.

En David wordt daar zó blij van!

Hij schaamt zich voor niemand om die blijdschap ook publiek te tonen.

Waarbij hij niet alleen zijn mond, maar zijn hele lijf in beweging zet!

Ja, zijn hele lijf doet in de optocht opgetogen mee!

Lichaamstaal in de liturgie!

En de kritiek die hij daar op krijgt pareert hij met: ik deed het voor de Heer!

Voor de HEER danste ik!

Dansen in de kerk.

Zelf kan ik niet dansen.

Maar vind het wel mooi om te zien.

Zoals op dit schilderij van Marius van Dokkum. (Plaatje 3)

Een vertederend tafereeltje, vind je niet?

Het roept bij mij in elk geval een enorme glimlach op.

Bij jou ook?

Of afkeer?

Zoals bij Michal?

Want dansen in de kerk, is dat niet oneerbiedig?

En de handen omhoog tijdens het bidden.

Klappen tijdens het zingen.

Buigen, knielen, lachen, juichen.

Zo onrustig allemaal.

We zijn het in onze westerse calvinistische traditie niet zo gewend.

En voor wie in een Gereformeerd gezin geboren is, (zoals ik) waarschijnlijk al helemaal niet mee grootgebracht!

Maar is het daarmee ook verkeerd?

Of is het juist goed om als lichaam van Christus in beweging te komen?

Lichaamsbeweging is toch gezond?

En lichaamstaal! Beeldtaal!

Prima!

En Bijbels.

Als het maar voor de Heer gebeurt!

Dus “Juich o volken juich, handklap en betuig onze God uw vreugd, wees in hem verheugd. Jubel voor de Heer, buig u voor hem neer”. (Psalm 47)

En, “Laat alle stromen vrolijk zingen, de handen klappen voor de Heer.

De bergen uitgelaten springen en juichen onze God ter eer”. (Psalm 98) Beamer

Mooie beeldtaal.

Het hele lichaam doet mee!

David deed het!

En keek niet ongemakkelijk om zich heen.

Dacht niet: wat zullen de mensen er van zeggen?

Of wat krijg ik straks thuis allemaal te horen.

Krijg ik dan weer de wind van voren?

Nee, hij was gericht op God en bracht hem dank en lof!

Met hart en mond en handen!

5. Om Hem te dienen en ook de ander van dienst te zijn. Beamer

Misschien maak ik je onrustig met mijn verhaal?

Of je denkt, prima voor een ander, maar niks voor mij!

In dat geval zou ik graag ook tegen jou willen zeggen: Laat je niets inderdaad opdringen!

Want voor iedereen hier geldt: blijf in de liturgie alsjeblieft gewoon jezelf!

Als je dat je broeders en zusters en de jeugd dan ook maar gunt!

Immers, voor iedereen geldt: zoals je gelooft, zo is je liturgie.

Voor jou, maar ook voor hen.

Weet je nog?

En daarom wil ik je nog wel graag iets vragen.

Ben je er persoonlijk van overtuigd dat er in de liturgie iets niet goed gaat?

Te weinig psalmen?

Te veel andere liederen?

Waarvan je er heel veel niet kent?

Probeer daar dan niet over te oordelen.

Zoals Michal.

Roep ook niet rond dat je het helemaal niks vindt.

En ga zeker niet weg! Maar stel vragen.

Vraag bijvoorbeeld om zo nu en dan ook eens een lied te mogen zingen waarmee jij je geloof kunt vertolken!

En ik zie het voor me. Een opa die vraagt: dominee, een volgende keer graag eens een dansbaar opwekkingslied. Want daar steun ik het geloof van mijn kleinkinderen mee.

Wat een opa!

Of dat jochie van 10, dat vraagt: dominee, kunnen we niet eens een psalm uit de oude berijming te zingen. Want daar houdt mijn oma zo van. En ze kent die zelfs nog uit haar hoofd!

Prachtig!

Want zo dienen we God en elkaar.

6. Zes woorden om te onthouden. Beamer

Tenslotte. Als we straks weer naar huis gaan, neem dan deze zes woorden mee:

“Ik deed het voor de Heer.” Beamer

Toen ik zong – deed ik het voor de Heer.

Toen ik gaf – deed ik het voor de Heer.

Toen ik zweeg – deed ik het voor de Heer.

Toen ik mijn hand omhoog deed – deed ik het voor de Heer.

Toen ik mijn armen uitstreekte - deed ik het voor de Heer.

Lieve mensen, ik heb een droom.

Ik zie een gemeente waar ruimte en vrijheid is.

Waar vreugde en verdriet worden gedeeld.

Waar geen eenheid is in vorm, maar wel in liefde.

Waar we samen groeien in geloof, en verschillen elkaar aanvullen.

Waar de eredienst geen keurslijf is, maar een bedding waarlangs genade stroomt!

Een veilige plek waar kinderen zingen, ouderen bidden, en zoekenden vinden.

Een plek waar iedereen thuiskomt bij God.

Want dát is kerk.

Een plek voor samen lachen en samen huilen.

Voor stilte én lofprijzing.

Voor oude psalmen én nieuwe liederen.

Voor klappen én knielen.

Een plek waarin ieder zichzelf mag zijn.

En waarin God alle eer ontvangt.

Dus open je hart. Open je handen.

Open je oren en ogen ook voor elkaar.

En richt je samen op de Heer, die ons liefheeft!

Amen.